

Manila-manifestet og jøderne

Da Manila-manifestet forelå, sagde en af de kristne jøder fra Nordamerika: »Det afsnit kommer til at skabe debat hjemme« – idet vedkommende pegede på manifestets ord om jøderne.

Manila-manifestet lader ingen i tvivl om, at jøderne har brug for at høre evangeliet om Jesus. Manifestets ord om jøderne siger:

- ★ at jøderne behøver Jesus lige så meget som alle andre
- ★ at det er en form for anti-semitisme såvel som ulydighed mod Kristus ikke at

følge det nytestamentlige mønster »for jøde først«

- ★ at påstanden om, at jøderne har deres egen pagt og ikke har brug for at tro på Jesus, må forkastes.

At Manila-manifestet kom til at indeholde dette udsagn skyldes bl.a. reaktioner fra kristne jøder samt den norske og den danske Manila-delegation.

At en del glæder sig over disse ord i manifestet, hænger ikke blot sammen med, at ens egen aktivitet i Israelsmission hermed bliver legitimeret. Men

der er et par forhold, der er lige så vigtige.

For det første: Når jøder, der står Gud så nær, som de gør, behøver evangeliet om Jesus for at blive frelst, behøver alle andre folk det også. Forstået på denne måde er det ikke blot et udsagn om jøder, men får også betydning for forståelse af mission i det hele taget. Med andre ord: Vi har *alle* brug for Jesus.

Og for det andet: Når den kristne kirke ikke i sit vidnesbyrd skal lade sig lamme af kirken tidligere historie – fyldt med ugerninger over for det jø-

diske folk – skal kirken heller ikke lade sig lamme af ugerninger, der er gjort i Jesu navn mod andre folkeslag.

Fortidens ugerninger – såvel som vore egne – skal bekendes. Og i kølvandet af denne bekendelse skal bekendes tro på, at Jesus er jødernes Messias.

Først deres – og så vores!

Derfor er ordene om jøderne i Manila-manifestet vigtige – og udfordrende.

Kai Gjes-Poulsen

På vej til Forløserkirken

Redeemer Church – eller Forløserkirken – ligger hvor den plejer. Ikke langt fra Gravkirken og med spiret højt hævet over alle de omliggende bygninger. Korsfarerkapellet – inde bagved – ligger også hvor det plejer. Det er dér, de danske gudstjenester afholdes i Jerusalem. De ydre rammer er som de plejer at være, næsten da! Menigheden er også som den plejer at være, nemlig meget skiftende. Man aner aldrig helt sikkert, hvem der kommer.

Det er tre dage efter, vi er ankommet til Israel, at vi er på vej ned til dansk gudstjeneste i Korsfarerkapellet. Siden 1976-78, hvor vi var dansk præstefamilie i Jerusalem, er der sket noget. Dengang slæbte man tre små unger med sig ned igennem mylderet fra Jaffa-porten og til den lutherske kirke. Nu går den »ældste« af ungerne ved siden af en som voløntør og kordegn!

Dengang skulle man ved en dansk gudstjeneste om lørdagen beregne, at det kunne tage tid at bevæge sig gennem mylderet fra Jaffa-porten og ned mod kirken. Dengang var Den gamle By som regel fyldt med jøder, der var på tur til Jerusalem, og som, uden at ænse at rabbinerne forbyder handel på

Forløserkirken rager op over omgivelserne – også over Gravkirken med den runde kuppel til højre.

sabbatten, alligevel handlede med araberne i bazaren. Nu tager de israelske jøder på sightseeing andre steder end til Den gamle By i Jerusalem. Intifadaen gør sin virkning. Kun religiøse jøder bevæger sig igennem den – ad de sikreste ruter – på

vej ned til Vestmuren eller Grædemuren. De køber ikke noget på sabbatten, det gjorde de heller ikke dengang. Nu er de arabiske butikker lukkede. Som regel fra klokken tolv midt på dagen. Enkelte gadesælgere faldbyder deres varer. Men

bazargaderne er ikke, som de har været. Det går lettere og hurtigere at komme til en dansk gudstjeneste i Redeemer Church i dag end for 12-13 år siden.

Da Barbara sætter plakaten op uden for kirken – med det danske flag – som skal vise, hvor man skal gå ind, går et par unge danske piger, der er på ferie, forbi. De standser op og er med til en for dem ikke-planlagt dansk gudstjeneste i Jerusalem. En familie på fire dukker op. De har set et opslag på deres hotel om, at der er dansk gudstjeneste. Også de er med i et gudstjenestefællesskab sammen med de mere »fastbo-siddende«. Ja, det skal med gåseøjne. For nogle af dem er her alligevel i forholdsvis kort tid.

Et fast holdepunkt er der dog, nemlig vores organist, svenskeren Eva Broden. Hende fandt vi frem til, da vi i maj 1976 begyndte de danske gudstjenester i Korsfarerkapellet. I begyndelsen vikarierede hun, men blev hurtigt fast »inventar«. Hun spiller stadig væk. I et land, hvor der ikke er ret mange, der kan betjene et orgel, er det en stor lykke, at vi kan bruge orgelet ved de danske gudstjenester.

– Er det ikke farligt at gå til

dansk gudstjeneste i Jerusalem – og leve i den by?

Det spørgsmål var et af de sidste. vi fik stillet, før vi rejste fra Danmark i begyndelsen af august. Husker jeg ikke galt – nej, jeg husker ikke galt! – så spurgte man os også om det i 1976 og 77 og 78.

Meget er forandret. Det er altid farligt at leve. Også i Jerusalem. Men endnu er ingen kommet til skade ved at gå til dansk gudstjeneste.

Det farligste dér er evangeliet – på dansk! Om forløseren – jøden Jesus!

Kai Kjær-Hansen